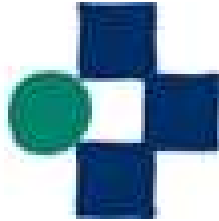

Guia 2011 del Resident del Servei de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia

Hospital Universitari Parc Taulí de Sabadell

Hospital
de Sabadell

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Benvingut

Benvinguda als Metges Residents del Servei de COT.

Benvolguts:

Esperem que aquesta guia 2010 del resident de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia de l'Hospital Universitari Parc Taulí de Sabadell us sigui útil en els vostres primers passos per l'hospital i pel Servei de COT . Aquest document vol completar la informació general facilitada per la comissió de docència en el llibre d'acollida del resident. Està dirigit als residents que arribeu al nostre servei. Expliquem breument la història de l'hospital i del servei, la composició del mateix, l'estructura organitzativa i aspectes relacionats amb la gestió assistencial, docència i recerca.

Esperem que el pas pel nostre servei sigui profitós i us permeti assolir els objectius fixats en coneixements i habilitats, però sobretot en actituds davant dels pacients i de la nostra professió, per tal que obtingueu, al final del vostre període formatiu, la millor capacitació professional possible.

Us convidem a aprofitar a fons totes les possibilitats formatives que us ofereix un servei tan ampli i amb tan intensa activitat. Volem que entengueu que la formació d'especialistes és, per a tots nosaltres, una activitat de gran responsabilitat, però també una font contínua d'il·lusió. Parlem de formació d'adults i per tant el nostre repte permanent és donar la millor resposta possible als vostres neguits formatius. Esperem que sapigueu gaudir de la residència i treure'n el màxim profit.

No oblideu que estem sempre a la vostra disposició.

Cordialment,

Dr. Pere Torner i Pifarré. Director Servei de COT.

Dr. Jordi Huguet Boqueras. Coordinador de docència Servei de COT.

Hospital Universitari Parc Taulí de Sabadell.

Propòsit

L'Hospital de Sabadell, al que us acabeu d'incorporar, té una vocació docent des de fa ja molts anys, i actualment això forma part de la seva pròpia essència. Els professionals que desenvolupem el nostre treball hem assumit de manera molt personal d'aquesta actitud que, com tindràs oportunitat de comprovar, imprimirà un caràcter diferenciat a la teva formació, del qual ens sentirem especialment orgullosos.

El nostre hospital ofereix una de les millors opcions, tant pel nombre de pacients com per la varietat de la patologia, per a la formació especialitzada en Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia, proporcionant una oportunitat única per formarse en les dues vessants de la nostra especialitat, per un costat la formació tècnica i teòrica i per altre la formació humana i de tracte al pacient. L'objectiu és doncs la formació integral, mèdica i humana, especialitzada en la cirurgia ortopèdica i traumatologia, basant-nos en tres pilars fonamentals: assistència, docència i recerca. Per això l'Hospital de Sabadell assumeix la responsabilitat de la vostra formació, intentant posar a la vostra disposició, sempre que existeixi un interès personal per la vostra part, els recursos humans, materials i tècnics necessaris per aconseguir-ho. Per això, el major o menor grau d'èxit dependrà també, en gran mesura, de la vostra disposició, del vostre treball i estudi diari, de la vostra participació activa, adquirint nivells progressius de responsabilitat, enfrontant-vos personalment amb els problemes per assolir maduresa i seguretat en les decisions i no convertint-vos en simples observadors dels actes clínics o d'investigació. No dubteu mai en demanar qualsevol ajuda que preciseu abans de fer o deixar de fer una actuació. Ningú no és autosuficient, ni ha de sentir inconvenient a admetre-ho.

Tampoc cal deixar de pensar en el futur; en el teu futur professional, l'etapa MIR és curta, i tens l'obligació d'aprofitar al màxim aquest temps. Estira tot el que puguis el temps de la teva residència, perquè el que no aprenguis ara després serà molt més difícil. De tota forma, les noves disposicions legals protegeixen els vostres drets d'una manera especial i desconeguda fins ara, amb l'objectiu d'aprofitar encara més aquesta oportunitat, caduca, que és la formació MIR.

Comença o continua afegint mèrits al teu pla d'estudis. Durant la teva residència pots realitzar el doctorat, publicar en revistes o llibres, portar a terme treballs per a

transmetre'ls en congressos, realitzar cursos relacionats amb la teva especialitat, iniciar-te en la recerca clínica o experimental, etc... Senzillament, aprofita el temps.

El coordinador docent i l'equip de tutors de COT.

Coordinador de Docència: Dr. Jordi Huguet

Tutors MIR: Dr. Àlex Berenguer i Dra. Mònica Salomó.

1.- L' HOSPITAL UNIVERSITARI PARC TAULÍ DE SABADELL.

Va ser constituït l'any 1978 fruit de la unió de diverses entitats locals i mutualitats de beneficència. Des d'aleshores s'han fet diverses remodelacions, però la més important possiblement sigui la que s'està produint ara.

1.1.-Estructura i àrea d'influència

Encara que des del punt de vista orgànic i funcional és considerat com un únic hospital, el Parc Taulí en realitat està constituït per diversos edificis agrupats en àrees hospitalàries i centres d'especialitats, que es complementen entre si i alhora gaudeixen de certa autonomia. En conjunt disposen de 500 llits. Taulí l'edifici que allotja l'àrea d'hospitalització d'aguts (excepte Ginecologia), el bloc quirúrgic, UCI i àrees de consultes externes. Santa Fe és l'edifici que allotja aguts i urgències de Ginecologia i Obstetrícia i la UCI pediàtrica i àrees de consultes de Dermatologia i Oftalmologia. Els altres edificis són el bloc de Cirurgia Major Ambulatòria, edificis UDIAT, Victòria Eugènia, 7é Centenari i Albada. Aquests dos últims allotgen les unitats de Geriatria, Rehabilitació, àrees de cures paliatives i consultes externes.

L'Hospital de Sabadell dona cobertura sanitària a una població de 464.000 habitants i també exerceix com a centre de referència dels altres hospitals de la zona per a patologia d'alta complexitat. El Parc Taulí acull des de fa anys una Unitat Docent de la Facultat de Medicina de la Universitat Autònoma de Barcelona i des de l'any 2010 l'Hospital ha estat reconegut oficialment com a Universitari.

1.2.-Activitat assistencial, docent i de recerca

L'Hospital de Sabadell cobreix pràcticament la totalitat de les especialitats mèdiques i quirúrgiques a un elevat nivell assistencial, com ho prova la seva acreditació per a l'extracció d'òrgans humans per a trasplantaments.

Expressió de la seva tasca assistencial són les urgències ateses, ingressos, cirurgies i consultes externes. És de destacar l'alta pressió assistencial d'urgències a les quals està sotmès el centre. En el seu conjunt, està acreditat per impartir la Formació

Médica Especialitzada (MIR), acreditació que gaudeixen la pràctica totalitat dels seus serveis, amb capacitat real per formar 39 residents per any. Disposa també d'un Centre de Recerca Experimental. Així doncs, L'Hospital de Sabadell està capacitat per a les funcions que la legislació vigent estableix per als hospitals públics: possibilitar d'internament, oferir els mitjans tècnics i humans per al diagnòstic, tractament i rehabilitació en suport i complement de l'atenció primària, participar en l'atenció de les urgències, col.laborar en la promoció de la salut i prevenció de les malalties i complir una tasca docent i investigadora.

1.3- EL Servei de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia.

El Servei de COT de l'Hospital de Sabadell es troba ubicat a les plantes 5a i 6a de l'edifici Taulí, a l'àrea d'urgències del mateix edifici, així com en les consultes externes de l'edifici VII Centenari.

El bloc quirúrgic és a la 2 planta de l'edifici Taulí i al centre de cirurgia ambulatoria (CQA).

El Servei està format per un total de 54 metges. 34 són adjunts del Servei de COT (29 especialistes de staff + 5 metges d'urgències), 10 són metges especialistes en formació (MEF) i 10 més són especialistes de l'ICS integrats al servei (aquests últims realitzen la seva tasca als ambulatoris). El Servei està distribuït en 8 Unitats temàtiques i funcionals (Maluc, Genoll, Peu, Espatlla-Colze, Mà-nervi perifèric, Raquis, Infantil) a més de la Unitat de Traumatologia, en la qual participen tots els membres del servei que realitzen activitat de jornada extraordinària (guàrdies).

2.- LA COMISSIÓ DE DOCÈNCIA

2.1 .- Funcions de la Comissió de Docència

La Comissió de Docència està encarregada de vetllar per la màxima eficàcia del Programa de Formació d'especialistes (MIR) adscrits a l'Hospital, així com de procurar

dels òrgans de govern els mitjans necessaris per promoure la formació continuada dels professionals del centre.

Té la responsabilitat de prendre les disposicions que assegurin el desenvolupament i la qualitat dels programes docents, dins de les normes emanades de les Comissions Nacionals i del Consell Nacional d'Especialitats.

Finalment, és la garant del compliment establert en els contractes que regulen les relacions docents i laborals entre els residents i la Institució.

A la Comissió de Docència estan representats els residents mitjançant vocals elegits lliurement, així com els tutors dels diferents programes de formació de l'Hospital. La Comissió es reuneix ordinàriament amb periodicitat mensual i les seves principals funcions són:

1) L'organització i gestió de les activitats corresponents a la formació per Especialistes que es duguin a terme en aquest centre, i el control del compliment dels objectius que conformen els seus programes de formació.

2) La supervisió de l'aplicació pràctica de la formació i de la seva integració amb l'activitat assistencial, ordinària i d'urgències, del centre.

3) La programació anual de les activitats de formació especialitzada del centre i l'establiment dels plans individuals de cada especialista en formació, d'acord amb els programes aprovats pel Ministeri d'Educació i Ciència per a cada especialitat.

4) L'informe a la Gerència o la Direcció del centre sobre la proposta d'oferta anual de places de formació especialitzada del mateix.

5) L'emissió d'informes a les autoritats administratives en cas de possible infracció de les disposicions sobre formació especialitzada.

6) La sol·licitud d'auditories docents en el Centre, quan les circumstàncies així ho demandin.

7) La realització dels informes que els siguin sol·licitats pels Ministeris d'Educació i Ciència i de Sanitat i Consum.

8) L'elaboració i aprovació de la Memòria anual d'activitats de formació especialitzada en el centre.

Una vegada incorporats, els residents de primer any corresponents a aquesta convocatòria hauran de triar entre ells el seu vocal-representant que formarà part de la Comissió quan arribi al seu segon any de residència.

2.3.-El Cap d'Estudis

Com a President de la Comissió de Docència és el responsable de que es compleixin puntualment les funcions encomanades a aquest òrgan, estimulants la seva activitat i executant els seus acords.

Sobre el Cap d'Estudis recau la responsabilitat final que els residents, com a col·lectiu i com a individus, cobreixin tots els objectius de la seva formació d'especialistes. En conseqüència, la seva missió és vetllar que l'hospital en el seu conjunt, i cada servei en particular, reuneixi les condicions adequades per al desenvolupament dels programes de formació coordinant les relacions entre les diferents Unitats Docents, organitzant activitats formatives que, pel seu caràcter general, queden fora del comés particular de les diferents Unitats docents, informant als Òrgans de Govern sobre les necessitats i problemes de la docència.

En definitiva, correspon al Cap d'estudis la direcció i coordinació de les activitats dels tutors de programes, la supervisió de l'aplicació pràctica dels programes formatius de les diferents especialitats, i la gestió dels recursos materials i personals específicament adscrits a la activitat docent del centre.

2.4.-Tutors

A cada Unitat Docent acreditada existeix un Tutor responsable del desenvolupament del programa de formació dels residents que estiguin sota la seva tutoria, tant dels propis del Servei com d'aquells assignats temporalment al mateix en raó de les seves rotacions. Són funcions dels tutors:

- 1) La proposta a la Comissió de Docència dels plans individuals de formació per a cadascun dels Especialistes en formació al seu càrrec.
- 2) La supervisió directa i continuada de la realització dels programes assenyalats als especialistes en formació al seu càrrec i el control de la seva activitat assistencial quan formi part del programa, sens perjudici de les facultats de direcció que competen al Cap de la unitat assistencial.
- 3) El foment de la participació en activitats docents i investigadores de la unitat acreditada.
- 4) L'avaluació continuada dels especialistes en formació.
- 5) L'elaboració d'una Memòria anual de les activitats docents amb participació específica dels Especialistes en formació en cada unitat acreditada.

El responsable últim de la formació de Postgraduats de cada unitat és el Cap de Servei, que delega en el tutor la seva execució pràctica.

Així mateix, el tutor representa les unitats a la Comissió de Docència i forma part del comitè d'avaluació de residents de la seva especialitat. El Resident s'haurà de dirigir al tutor en tot allò relacionat amb la seva formació i d'ell rebrà el programa docent, plans de rotació i totes les instruccions precises per a la seva execució en la pràctica.

3.- EL RESIDENT A L'HOSPITAL

Els drets i obligacions del Resident estan regulats, fonamentalment, pel Reial Decret i l'Ordre del Ministeri de Relacions amb les Corts i Secretaria del Govern , el Contracte de Treball segons el conveni laboral de la XHUP, que subscriu en incorporar-se a l' 'hospital i per la Guia de Formació Mèdica Especialitzada. D'ells es dedueixen els següents principis generals:

- La doble vessant docent i laboral de la seva vinculació amb l'hospital.
- El dret i l'obligació de desenvolupar correctament el seu programa de formació, ampliant de forma progressiva el seu nivell de responsabilitat. Per a això comptarà amb la tutela, orientació i supervisió de la seva tasca assistencial i docent en el grau adequat a cada situació.
- La possibilitat d'assistir a cursos, congressos i conferències que puguin contribuir a la seva millor capacitat.
- La dedicació exclusiva de la seva activitat mèdica a la Institució.
- El dret a l'expedició de certificats en què consti la formació rebuda.
- Gaudir dels beneficis de la Seguretat Social.
- L'acceptació dels mecanismes d'avaluació que estableixi la Comissió de Docència i la Comissió Nacional de la seva especialitat.
- L'obligació de desenvolupar les tasques assistencials que li siguin encomanades pel cap de Servei al qual estigui adscrit i, si escau, per la Comissió de Docència.

3.1.-Incorporació a l'Hospital

Un cop presa possessió de la plaça dins el termini establert en l'adjudicació, el resident s'haurà de presentar a les oficines de la Comissió de Docència per iniciar el seu expedient i allà rebrà el calendari i indicacions precises que facilitin la seva incorporació tant a l'hospital com a la Unitat docent (Servei) corresponent.

3.2.-Dependència i horaris

El Resident depèn jeràrquicament del Cap de Servei de la seva especialitat, així com dels tutors i de la Prefectura d'Estudis per qüestions relacionades amb la seva

formació. En iniciar els períodes de rotació fora de la seva Unitat, haurà de presentar-se al Cap del Servei i al tutor corresponents, de qui rebrà les instruccions necessàries i que són els responsables de la seva docència durant aquesta etapa. El seu horari serà el mateix del servei al qual estigui adscrit en cada moment, amb independència de les activitats que el seu tutor o de la Comissió de Docència s'estimin necessàries per a la seva formació, fora de l'estricta horari laboral.

3.3.-Comissions de Servei

El resident pot gaudir de trasllats circumstancials en comissió de servei en centres diferents al qual estigui adscrit quan en els programes docents estigui contemplat o es consideri d'interés especial per a la seva formació. La Comissió de Docència s'encarregarà de la seva tramitació, per la qual cosa haurà de sol·licitar mitjançant escrit normalitzat al qual acompanyarà un informe raonat del Cap del Servei. Sentén per Comissió de Servei la rotació externa no prevista en l'expedient d'acreditació del centre o Unitat, és a dir, les rotacions que tenen caràcter voluntari i la seva finalitat és la d'ampliar coneixements en una àrea determinada.

La sol·licitud de Comissió de Servei, en la qual s'especificaran els objectius formatius que es pretenen, ha de ser proposada pel tutor del resident i ratificada pel Cap del Servei a la Comissió de Docència del seu propi centre. Aquestes rotacions no han de superar, per a un resident, els sis mesos de durada per Centre o Unitat, ni excedir, en el conjunt del període formatiu de l'especialitat, els dotze mesos. Es realitzaran preferentment en centres acreditats ubicats en el territori de la mateixa Comunitat Autònoma, si bé, amb caràcter excepcional, podran autoritzar-se per centres no acreditats o de països estrangers. Les rotacions externes seran avaluades pel centre on es facin i la Comissió de Docència remetrà l'informe d'avaluació a la del Centre on es trobi adscrit el resident.

3.4.-Permisos i vacances

- Vacances anuals reglamentàries: 22 dies. Per a un millor aprofitament, s'hauran de gaudir entre els mesos de juny i setembre, excepte casos excepcionals, que hauran de consultar amb suficient antelació amb la Prefectura d'Estudis.
- Dies de lliure disposició: 3 dies anuals, que no poden unir-se a les vacances reglamentàries.
- Permisos per causes extraordinàries: segons conveni laboral.
- Assistència a Reunions científiques i Congressos: En funció de la seva utilitat docent, es podran obtenir permisos per a assistència a reunions, cursos, congressos i altres activitats científiques i professionals. Tots els permisos se sol·licitaran a la Prefectura d'Estudis i hauran d'anar favorablement informats pel cap del servei corresponent.

MOLT IMPORTANT: Els permisos han de ser sol·licitats amb prou antelació perquè puguin ser tinguts en compte a l'hora de confeccionar les llistes de guàrdies.

4.- TASQUES DOCENTS i ASSISTENCIALS

La titulació de Metge Especialista només es pot obtenir després d'haver adquirit una sèrie de coneixements i habilitats en un "programa d'assumpció progressiva i controlada de la responsabilitat de l'exercici professional, de tal manera que al final s'estigui en possessió, sobre bases científiques, de la capacitat que permeti una responsabilitat plena del quefer professional". És evident que dur a la pràctica allò enunciat en el paràgraf anterior suposa el desenvolupament d'una sèrie d'activitats docents i assistencials en el marc d'uns programes de formació.

4.1 .- Programes de formació

La Comissió Nacional de cada especialitat ha establert un programa genèric que facilita la Comissió de Docència. Sobre aquest programa, les Unitats Docents confeccionen el seu programa específic adaptat a les característiques concretes de

l'Hospital, en el qual es determinen els objectius a complir en cada etapa de la Residència. Dins d'aquest programa s'estableixen les rotacions per diversos serveis que s'han d'efectuar durant els diversos anys de l'especialitat.

4.2.-Sessions i Cursos

Les sessions organitzades a cada Servei es consideren part integrant dels programes docents de l'especialitat i, per tant, l'assistència a les mateixes és obligatòria per als residents de la Unitat. De la mateixa manera, és obligatori assistir a les que se celebrin en els serveis a què estiguin adscrits en raó de les seves rotacions

4.2.1.-Sessions

Pretenen cobrir un temari que abordi aspectes d'interès general que no solen ser desenvolupats en els programes específics de les diferents especialitats. Són obligatòries per a tots els MEF.

Sesions 2010	Dia	Hora	Ubicació	Tema
MEE	Dilluns	15.30	Sala 5 planta	Bibliogràfiques
MEE	Dimarts	08.30	Sala 5 planta	Temari MEE
Servei	3er Dijous decada mes	0800	Sala 5 planta	Segons necessitat
Clínica	Diària	08.00	Sala 5 planta	Pas de Guardia , Fractures
Clínica	Diària	8,15	Sala 5 planta	Ortopedia setmana anterior
Politraumàtic	Últim Dijous	08.00	Sala Actes	Politraumàtic
D'Unitat Adjunts	1er i 2º Dijous decada mes	08.30	Sala 5 planta	Temas de unidad.

4.2.2.-Cursos

Al llarg de l'any s'assistirà a cursos i congressos relacionats amb l'especialistes. Els programes, dates de realització i condicions d'inscripció seran exposades al blog del

servei i seran adjudicats prèvia valoració pels tutors i el Director del Servei.

4.3.-Tasques assistencials

Durant tot el seu període de formació, el Resident efectuarà les tasques assistencials que li encomani el Cap del Servei al que estigui adscrit. La faceta assistencial és un dels mitjans per desenvolupar el programa docent de l'especialitat i, per tant, és imprescindible per a una formació adequada. El metge de plantilla que se li assigni en cada etapa serà el supervisor directe de les seves activitats assistencials i el seu docent més immediat. Segons s'avanci en l'especialitat, el grau de supervisió serà decreixent per, en relació inversa, augmentar el nivell de responsabilitat del Resident. L'objectiu final és que el seu grau d'autonomia i responsabilitat en el treball assistencial s'aproximi al 100% en els últims mesos de formació.

4.4.-Guàrdies

La participació dels residents en l'assistència continuada dels malalts es deriva dels dos aspectes, docent i laboral, que defineixen la seva vinculació amb l'hospital. D'una banda, les guàrdies compleixen una tasca formativa encaminada a l'aprenentatge del maneig de les situacions d'urgència i de l'atenció continuada del malalt. D'altra banda, el resident està obligat a col.laborar en les tasques assistencials de l'hospital, com preveu el seu contracte de treball i per les quals, en el cas de les guàrdies, rep una remuneració específica.

4.4.1.-Guàrdies en l'àrea d'urgències

Amb independència de la seva especialitat, qualsevol metge ha de tenir un mínim de soltura en aspectes generals de la medicina per a l'exercici de la qual el capacita professionalment i legal el títol de Llicenciat en Medicina. En aquest sentit, durant el primer trimestre de residència, els MEF-I efectuaran seva assistència diària en l'àmbit d'urgències de manera quasi exclusiva. Per a aquestes tasques comptarà amb el suport de metges residents de 2n any i del personal de plantilla d'urgències. A ells

recorrerà per a les consultes que consideri necessàries compartint així la responsabilitat de les seves decisions. Els objectius docents d'aquesta activitat es limiten a adquirir agilitat i soltura en el maneig dels malalts amb patologia aguda; augmentar la destresa i fluïdesa en l'elaboració de judicis clínics, assolir la necessària seguretat i incrementar el seu nivell de responsabilitat en les decisions terapèutiques i de modalitat de tractament dels malalts. És un error pretendre transformar les consultes d'urgències en el lloc d'aprenentatge i discussió dels coneixements teòrics i les pautes en què es basa l'elaboració dels diagnòstics nosològics o etiològics i, encara més, dels aspectes fisiopatològics que puguin estar relacionats amb cada cas. El tipus de treball que imposa la tasca assistencial de l'àrea d'urgències impedeix abordar correctament aquestes qüestions i estendre's sobre elles pot, al seu tom, interferir amb les demandes d'assistència. La tasca clínica diària, les sessions i seminaris, les guàrdies d'especialitat, si escau, i l'estudi individual han de cobrir aquestes altres facetes de la formació. A partir del 4rt mes, el resident s'incorpora a les guàrdies del seu Servei.

4.4.2.-Programació, publicació i freqüència.

Segons calendari realitzat de forma mensual i lliurat abans del mes anterior.

4.5.- Recerca.

L'actual Programa de Formació Mèdica Especialitzada inclou entre els seus objectius l'aprenentatge de la metodologia científica, que capaciti al futur especialista no només per al disseny de treballs de recerca sinó, el que és més important, per poder fer una lectura crítica dels treballs que cada dia apareixen en les publicacions professionals. Per a aquest fi, el resident ha de participar en els treballs científics que, amb finalitats de publicació, comunicacions a congressos o meres revisions de resultats per contrastar l'experiència pròpia, es realitzin en el seu servei. Si la seva capacitat ho permet, és aconsellable que durant el període de residència prepari la seva tesi doctoral, sense que això suposi perdre de vista el seu objectiu primordial, que és la capacitat com a especialista, complint íntegrament el programa docent.

4.6.- Avaluacions

L'avaluació és bidireccional. Abasta obligatòriament la valoració del procés de l'especialista en formació d'una banda, i per altra la valoració que de l'estructura docent del centre fan els propis residents. Durant i al final de cada període de rotació, el resident serà avaluat. Anualment, el comitè d'avaluació de cada especialitat valorarà el rendiment docent i assistencial dels residents de la seva unitat en l'any que finalitza. Per a això es tindrà en compte tant la tasca desenvolupada en el propi servei com els informes derivats de les seves rotacions. La superació d'aquesta avaluació parcial és imprescindible per passar al següent any de residència.

5.- L'ESPECIALITAT DE TRAUMATOLOGIA

5.1 Definició de l'especialitat de Cirurgia Ortopèdica ; Traumatologia. Camps d'acció.

El procés d'aprenentatge s'ha de centrar en l'anàlisi i resolució lògica i fonamentada de problemes definits com a exemples significatius en cadascun dels àmbits de l'especialitat, garantint així una formació suficient sense necessitat d'adquirir una experiència exhaustiva de tots els camps possibles.

La Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia és l'especialitat que inclou la prevenció, la valoració clínica, el diagnòstic, el tractament quirúrgic i no quirúrgic i el seguiment fins al restabliment funcional dels processos congènits, traumàtics, infecciosos, tumorals, metabòlics, degeneratius i de les deformitats i trastorns funcionals adquirits de l'aparell locomotor i de les seves estructures associades.

5.2 Objectius de la formació.

5.2.1.- Objectius específics

Els objectius específics de la formació es definiran fonamentalment en tres àrees:

- De coneixements (formació teòrica),
- D'habilitats psicomotores (formació pràctica).
- D'actituds

Aquests objectius hauran d'orientar-se en els seus continguts a la formació dun especialista bàsic i capacitat per:

- L'educació sanitària de la població.
- La valoració clínica i l'aplicació als problemes més comuns de l'especialitat i als tractaments adequats pels mitjans quirúrgics i no quirúrgics al seu abast.
- L'orientació i derivació d'aquells que per la seva complexitat, urgència o gravetat no estigui en disposició de resoldre.
- El seguiment deis processos al llarg de totes les fases de la seva evolució.
- La col.laboració amb altres especialitats mèdiques i quirúrgiques com la Cirurgia Plàstica, Estètica i Reparadora, la Geriatria, la Medicina Física i Rehabilitació, la Neurologia, la Pediatria i la Reumatologia.

Els objectius per a la formació d'aquest especialista bàsic s'han ordenat en tres nivells:

-Nivell A:

Aquells per als que els residents han d'estar capacitats de manera autònoma i independent.

- Nivell B:

Aquells en els que el resident ha de posseir un bon coneixement i alguna experiència personal participativa.

- Nivell C:

Aquells sobre els que els residents han de tenir un coneixement teòric o com a observador.

5.2.2 .- Objectius generals

Els objectius generals per als MEF de la nostra Unitat Docent, a desenvolupar durant els cinc anys de període formatiu, s'assoliran a:

En 1'àrea de coneixement (formació teòrica):

Seguint els criteris sobre formació postgraduada d'adults, la formació teòrica es realitza de manera activa i individualitzada a través de:

a) Assistència al Programa de Formació Continuada de la Societat Catalana de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia (SCCOT), que se celebra a la seu de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears, l'últim dijous de cada mes i amb un programa teòric de 4 anys lectius.

b) Assistència i presentació de Casos clínics en el Servei de COT.

c) Assistència i participació activa en les sessions del Servei de COT tant generals del Servei, com l'hospital i les específiques de metges en formació.

d) Assistència als cursos bàsic de la Fundació Societat Espanyola de Cirurgia Ortopédica i Traumatologia (SECOT).

e) Assistència als congressos de l'especialitat - subespecialitats.

f) Realització dels cursos de Doctorat i obtenció de la suficiència investigadora mitjançant la presentació d'una Tesina.

En l' **àrea de les habilitats** (formació psicomotora):

La formació pràctica es realitzarà de manera activa i individualitzada a través de:

a) Assistència i participació activa en l'activitat quirúrgica, tant en l'àmbit d'urgències com en la cirurgia electiva.

b) Assistència i participació activa en l'activitat no quirúrgica de l'àmbit de planta d'hospitalització, urgències i consultes externes.

c) Presentació de comunicacions orals i tipus pòster en els congressos als quals assisteixi.

d) Presentació de sessions teòriques en les sessions del Servei

e) Assistència al curs bàsic d'osteosíntesi "AO".

f) Realització del Curs de Microcirurgia del Centre de Cirurgia Experimental de l'Hospital

g) Participació activa en el Bloc (cotauli) de docència del Servei

6. Avaluació

a) La revisió amb el MEF de l'assoliment progressiu dels objectius educatius personalitzats per resident i any. Si bé actualment es realitza mitjançant la valoració per part del tutor de l'evolució formativa, d'habilitats i d'actituds s'incorporaran mètodes d'avaluació segons cadascuna de les unitats específiques del servei disposi.

b) S'exigirà un mínim d'aprobat en el curs i examen d'especialitat de la SCCOT.

c) Es valoraran les presentacions de sessions i casos clínics en les sessions del servei de COT .

- d) És indispensable la participació activa en el Bloc (cotauli) del Servei.
- e) S'exigirà un mínim de presentació de comunicacions orals i tipus pòster en els congressos als quals s'assisteixi, segons estableixi cadascuna de les unitats on ha estat ubicat el MEF.
- h) Es demanarà haver assistit al curs Bàsic SECOT i un curs Bàsic AO. S'aconsella aprovar el curs de Microcirurgia de l'Hospital de Sabadell
- j) S'haurà de realitzar l'Examen final del resident (avaluació final actualment voluntària)
- k) Haurà de tenir al dia l'**e-llibre del MEF**
- g) S'aconsella obtenir el títol de doctorat i la suficiència investigadora.

Segons la disposició actual de les unitats del servei s'han previst realitzar les següents rotacions:

Rotació MEF-1.

Primer any: juny - desembre.

Urgències COT: juny - juliol - agost.

- L'objectiu d'aquesta rotació inicial és prendre contacte amb el Servei, així com adquirir uns coneixements teòrics i pràctics i unes dotes d'observació que portin a la capacitat autònoma (nivell A) en l'àmbit de la urgència traumatològica, d'una forma progressiva i tutelada.

Anestesiologia i Cirurgia Vasculard: setembre - desembre.

- Són les dues rotacions prioritàries no específiques.

El MEF farà dos mesos en cada rotació, alternant amb el seu company MEF.

- Els objectius formatius de la rotació pel Servei d'Anestesiologia són el maneig del malalt crític (principalment el POLITRAUMATITZAT), la realització de tècniques

básiques d'intubació, tòracocentesis, vies centrals i anestèsia loco-regional, el tractament del dolor i l'avaluació preoperatòria.

Els objectius formatius de la rotació pel Servei de Cirurgia Vasculard són el maneig de les lesions vasculars agudes i cròniques (incloent les amputacions), la realització d'accessos quirúrgics als troncs vasculars; el coneixement dels principis de reparació vascular, el diagnòstic i tractament de la trombosi venosa profunda i la valoració i tractament del peu diabètic.

Servei de COT: gener - maig.

Rotació extra-hospitalària en els Centres d'Assistència Primària adscrits a l'Hospital. Dos mesos i mig.

Rotació pel quiròfan de cirurgia traumatològica (TQ3). Dos mesos i mig.

Aquestes dues rotacions seran alternants.

Rotació MEF-2.

Durant aquest any lectiu, els MEF-2 seran assignats sis mesos a les Unitats de maluc i genoll, de manera alternant. Coincidiran amb els MEF-5. Els objectius formatius específics d'aquesta rotació són l'adquisició progressiva tant del coneixement teòric de la patologia de maluc i genoll com de les habilitats pràctiques: passi diari de planta dels pacients ingressats, progressant en la seva independència i atenuant progressivament la seva supervisió, assistència a les cirurgies programades, planificació preoperatòria, preparació i col.locació del pacient, muntatge del camp quirúrgic i actuació com a assistent quirúrgic en les intervencions; assistència a les consultes externes.

Rotació MEF-3.

Durant aquest any lectiu, els MEF-3 seran assignats sis mesos a la Unitat de Mà i Microcirurgia vascular i nerviosa (taula 1), quatre mesos a la Unitat de Peu (taula 2) i faran dos mesos de rotació externa a Ortopèdia Infantil (taula 3).

Els objectius formatius específics teòrics d'aquesta rotació són l'adquisició progressiva del coneixement de la patologia de la mà, nervi perifèric i cirurgia reconstructiva dels membres; del peu i turmell i de l'ortopèdia infantil. No obstant això, els objectius formatius en habilitats pràctiques són el passi diari de planta dels pacients ingressats, progressant en la seva independència i atenuant progressivament la seva supervisió; l'assistència a les cirurgies programades: planificació preoperatòria, preparació i col.locació del pacient, muntatge del camp quirúrgic i actuació com a assistent quirúrgic en les intervencions; assistència a les consultes externes.

Rotació MEF-4.

Durant aquest any lectiu, els MEF-4 seran assignats sis mesos a la Unitat de Espatlla i Colze i sis mesos a la Unitat de Raquis. Els objectius formatius específics d'aquesta rotació són l'adquisició progressiva tant del coneixement teòric de la patologia d'espalla, colze i raquis com de les habilitats pràctiques: passi diari de planta dels pacients ingressats, progressant en la seva independència i atenuant progressivament la seva supervisió; assistència a les cirurgies programades: planificació preoperatòria, preparació i col.locació del pacient, muntatge del camp quirúrgic i actuació com a assistent quirúrgic en les intervencions; assistència a les consultes externes.

Rotació MEF-5.

Durant aquest any lectiu, els MEF-5 seran assignats sis mesos a la Unitat de Maluc i sis mesos a la Unitat de Genoll. Els objectius formatius específics d'aquesta rotació són l'adquisició progressiva tant del coneixement teòric de la patologia de maluc i genoll com de les habilitats pràctiques: passi diari de planta dels pacients ingressats amb independència, supervisant el passi de planta del MEF-2; assistència a les cirurgies

programades: planificació preoperatòria, preparació i col.locació del pacient, muntatge del camp quirúrgic i actuació com a primer cirurgià en un mínim de 10 artroplasties de maluc i 10 de genoll i 20 artroscòpies de genoll; assistència a les consultes externes. Durant el primer semestre, el MEF-5 podrà realitzar una rotació de tres mesos en una altra Unitat Docent nacional o estrangera.

Bibliografia recomanada

Es recomana una base anatòmica i de fisiologia articular important. Si durant la carrera no has adquirit un bon llibre d'anatomia i de fisiologia articular aquest és el moment. L'anatomia mai és obsoleta i és IMPRESCINDIBLE per a la correcta planificació i execució quirúrgica. De la mateixa manera és aconsellable un llibre de fractures per consultar a casa i llegir cada una de les patologies que aniràs descobrint, i un altre de malalties no traumàtiques (ortopèdia). L'examen clínic és difícil d'aprendre en un llibre però més difícilment es passa de moda, per la qual cosa és una bona inversió aconseguir llibres clars sobre aquest aspecte de la teva professió. El tractament sí que està subjecte a més variacions en el temps per la pròpia evolució de l'especialitat i de les tècniques. En aquest capítol són aconsellables els llibres temàtics: lesions lligamentoses de genoll, artroplasties de genoll, artroplasties de maluc, cirurgia del peu i turmell, plàsties tenomusculars, cirurgia del raquis, cirurgia de l'espatlla, del colze, cirurgia de la mà ... En aquest mateix apartat hauràs de tenir en compte les tècniques que per sí soles formen part d'un món propi com són la microcirurgia i l'artroscòpia.

Esmentem a continuació un llistat de llibres bàsics que considerem essencials.

Llibres:

Prometheus, Text i atlas d'anatomia Schünke et alt. El complement imprescindible per a l'estudi de les vies d'accés quirúrgic de les extremitats i el raquis.

Fisiologia articular Kapandji, A 1. Ed Panamericana. Imprescindible per tenir coneixements importants de fisiologia articular i anatomia aplicada que hauràs de tenir en compte durant tota la teva carrera.

Exploració Física de la columna vertebral i les Extremitats . Hoppenfeld Stanley. Ed El Manual Moderno. Imprescindible per tenir coneixements d'exploració clínica bàsica.

Rockwood & Green's Fractures en l'adult (2 volums). Bucholz, Robert W Ed Marban Llibres. Molt bon llibre bàsic de fractures i lesions traumàtiques. Aconsellable el de tapes toves que és sensiblement + econòmic

Rockwood & Green's Fractures en el nen

Igual que l'anterior per a la Trauma infantil.

Fractures Tractament i Rehabilitació. Hoppenfeld S, Murthy V. Ed Marban Llibres

Per a una correcta planificació de REHABILITACIO posttraumática de les lesions més freqüents

Fractures (Máster en Cir. Ortopédica) Wissen, Donald A. Ed Marban Llibres.

Descripció dels procediments més habituals en cirurgia de fractures. Un gran llibre

Vies d'abordatge quirúrgic de les extremitats. Hoppenfeld S

Vies d'abordatge extremitats, raquis. Bauer

Revistes

La nostra especialitat té una revista per a cada articulació ... Per començar és aconsellable l'JBJS (americà i anglès) ja que estan ben estructurades i són crítiques, incloent en tots els articles el nivell d'evidència diagnòstica o terapèutica (segons sigui). De totes maneres no pensis que són textos 100% fiables. Aprèn a valorar la fiabilitat dels treballs i la veritat és que existeixen moltes publicacions a les que un pot i ha de fer cas per que són tant o més fiables.

Trobarás una llista de totes les publicacions que tens a la teva disposició a la Biblioteca de l'hospital a la intranet.

<http://www.tauli.cat/tauli/cat/Docencia/docencialBibliotecalbiblioteca.htm>

Básiques

Journal of bone and joint surgery (American volum)

<http://www.ejbis.org/>

Journal of bone and joint surgery (British volum)

<http://www.ibis.or.ukJ>

Injury

http://www.sciencedirect.com/science/iOurflaIfOO2O_1383

La resta de revistes més específiques us les aniran presentant durant el vostre pas per les diferents unitats del Servei (Peu, mà, maluc, genoll...)

La biblioteca del Servei de COT, ubicada actualment a la sala de sessions del Servei de COT, a la 5a planta, està sempre a la vostra disposició. Us demanem que tingueu màxima cura dels llibres.